І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 147. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го СЕРПНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 11, 1966 No. 147. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 10-го серпня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

СВТЕРДЖУЮТЬ, ЩО ЗАВОРУШЕННЯ В КЛІВЛЕНДІ в червні і в липні цього року організували комуністичні агенти, які є вишколені для такої „праці". Це стверджено в суді, де переводиться слідство в цій справі. Ці агітатори використали місцевих невдоволених людей, з яких також деякі належать до комуністичної партії. У вуличних заворушеннях 18-го липня згинули 18 осіб, поки був заведений порядок поліцією та 2,000 вояків Крайової Гвардії. Подібні заворушення на расовому тлі були в Клівленді 23-го і 24-го червня. В суді переслухали в цій справі 40 свідків, між якими були поліційні агенти, які працювали серед комуністів, як члени комуністичної партії.

АРГЕНТИНСЬКІ ПРОМИСЛОВІ И РІЛЬНИЧІ провідники обороняють військовий режим генерал поручника Хуана Карльоса Онганії. Вони заявляють чужим дипломатам, що Аргентина потребувала цієї безкровної революції, щоб закінчити той економічний і соціяльний параліж, який був за влади вибраного президента Артура Іллії, якого скинено 28-го червня ц.р. Військовий переворот плянували довший час промислові й рільничі провідники, бо хотіли позбутися здеморалізованого уряду президента Іллії. Вони заявляють, що треба перевести інфляцію валюти. Цей крок буде спочатку болючий, але пізніше він принесе користь цілій країні. В пляні є контролювати робітничі спілки, які є прихильні колишньому диктаторові Перонові. Але промислові кола не вдоволені зі заряджень нового уряду.

УРЯД ДОНОМАГАЄ ЕСКІМОСАМ переселюватися з Аляски дещо на південь, бо на Алясці немає для них місця. Кільканадцять років тому здавалося, що ескімоси й індіяни на Алясці вигинуть, але тепер вони там так множаться, що треба частину з них переселяти до інших стейтів. Федеральне Бюро для індіянських справ влаштуло в Сіяттлі, Вашингтон, окремий центр, де навчається ескімосів та індіян, щоб вони могли користати з водопроводів та електричних печей, як робити закупи в департаментовій крамниці та як вернутися до мешкання у місті. Ескімоси такі соромливі, що блукають цілу ніч, бо не сміють запитатися, куди зайти додому.

НІКЕРСОН ЗАЯВЛЯЄ, ЩО РОКЕФЕЛЛЕР хоче цього року купити собі перевибір на становище губернатора Ню Йорку. Юджін Г. Нікерсон є одним із чотирьох кандидатів на номінацію на кандидата на губернатора в цьогорічних виборах. Він каже, що Рокефеллер має витратити 20,000,000 дол. на вибори. На самі паперові торби має видати аж 500,000 дол., щоб на них були гасла про перевибір Рокефеллера. Республіканський голова Стейтового Комітету Карл Спек назвав твердження Нікерсона „нонсенсом" і чистою видумкою. Інші кандидати демократів на номінацію є Френк О'Коннор, Френклін Рузвелт молодший і Говард Семюел.

МІСТО ЛЕМБЕРТВІЛЛ В НЮ ДЖЕРЗІ вшановує свого колишнього мешканця Джеймса Вільсона Маршалла (1810 - 1885), який в роках 1817 до 1834 жив у тому місті, і який перший в 1849 році знайшов золото в Каліфорнії в своєму тартаку в трачинні на землі. Ця вістка поширилася по всьому світі, і люди рушили по золото з усіх кінців ЗДА та з чужих держав. Історичне Товариство в Лембертвіллі дістало від католицької церкви дім, в якому жив Маршалл, а стейт признав фонди на відбудову цього будинку, який стане історичною пам'яткою. В наріжному камені є кусок золота, який Маршалл подарував був цій місцевості під час так званої „золотої гарячки" в 1849 році.

У СВІТІ

ЗДА ЗАПРОПОНУВАЛИ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В ЖЕНЕВІ, щоб усі великі держави, які мають нуклеарні дослідні стації, були також відповідальні за вживання нуклеарної енергії для мирних цілей. Так само ЗДА пропонують, щоб не переводити нуклеарних експлозій навіть для мирних цілей на території держав, які не мають нуклеарних дослідних стацій. ЗДА підкреслюють, що досліди з нуклеарною енергією для мирних цілей мажуть бути використані для продукції нуклеарної зброї. Американський представник на конференції про розброєння в Женеві, де засідає 17 держав, Фішер заявив, що держави, які самі не мають змоги експериментуаати з нуклеарною енергією, можуть дістати нуклеарні продукти для невоєнного вжитку від великих держав за ціну меншу, ніж це коштувало би їх випродукувати самим.

ГОЛОВА ЦЕНТРАЛЬНОГО УРЯДУ В НІҐЕРІЇ ПОЛКОВНИК ЯКУБУ ҐОВОН заявив, що його уряд розв'яжеться і в країні буде привернене цивільне правління. Ґовон запропонував нові закони, які будуть децентралізувати правління в Ніґерії. Розпорядки попереднього військового уряду, що його очолював ґенерал Джонсон Аґуі-Іронзі, змагали до повної централізації й у висліді викликали революту деяких племен проти старшування племени Ібу, з якого походив і самий Іронзі.

В АКЦІЇ ЧИСТКИ, ЩО ПРОХОДИТЬ У ЧЕРВОНОМУ КИТАЇ, вичистили визначного економіста Сун І-фанґа, директора Інституту Економіки Академії Наук в Пейпінґу. Партійна газета Дженмін Джі Пао обвинувачує І-фанґа в пропагуванні буржуазних форм і в критиці партійної пропаганди про комуни, як єдиний засіб поступу.

КОЛИШНІЙ КАНЦЛЕР НІМЕЧЧИНИ КОНРАД АДЕНАВЕР вимагав від ЗДА вийти з В'єтнаму і присвятити більше уваги Европі. Німецький уряд не коментував цієї заяви колишнього канцлера. Урядові чинники в Бонні говорять, що підтримка Німеччиною всіх акцій ЗДА у В'єтнамі загальновідома. Перед кількома днями Карль-Ґюнтер фон Газе заявив, що Німеччина дає ЗДА всю моральну і політичну підтримку в їх акціях у В'єтнамі. Аденавер говорив про виведення американських військ з В'єтнаму в розмові з кореспондентом „Ню Йорк Таймс-а" Солцберґером і ця його заява появилась на перших сторінках світової преси.

НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ЛЮДВІҐ ЕРГАРД ПОЇДЕ ДО ІНДІЇ И ПАКІСТАНУ в листопаді цього року. Вже два роки тому індійський уряд запросив німецького канцлера відвідати країну, але дотепер ця візита не здійснилась. В останньому індійсько-совєтському комунікаті з приводу візити прем'єра Індії Індіри Ґанді в Москві сказано про дві Німеччини з натяком, що Західня Німеччина де-факто визнала Східню Німеччину. Візита Ергарда до Індії поправить німецько-індійські зв'язки, що в останньому часі погіршились. До Пакістану поїде Ергард з престижевих мотивів з уваги на свої відвідини в Індії.

ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ БУВ МАНІФЕСТАЦІЄЮ УКРАЇНСЬКИХ ЗМАГАНЬ ДО ВОЛІ Й НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Ню Йорк. — Згідно із звідомленням Канцелярії УККА, розісланим до всієї української преси, у цьогорічному — восьмому вже від 1959 року — Тижні Поневолених Націй, українська національна спільнота у З'єднаних Державах Америки, об'єднана і репрезентована в системі Українського Конґресового Комітету Америки й одностайна у своїх виступах для справи визволення українського народу, вимовно заманіфестувала перед усім вільним світом рішуче змагання нездоланого українського народу до національної волі і державної незалежности. Від побережжя до побережжя, на всьому просторі З'єднаних Держав, у всіх стейтах і містах українського поселення — ініціятивою Централі й Відділів Українського Конґресового Комітету Америки та створених для цього окремих Комітетів Відзначення Тижня Поневолених Націй, відбулися прилюдні, врочисті відзначування. У їх програмі були: відчитувані — на вступі — цьогорічні проклямації — Президента ЗДА, губернаторів стейтів, посадників міст, виступи, промови — заяви американських і українських політичних і громадських діячів, схвалення декларацій і резолюцій, засуд усіх злочинів червоної Москви, заподіяних нею в Україні за роки окупації й на українському народі на Рідній Землі й поза її межами. Відзначування започатковувано богослужбами й молебнями у церквах.

Як і в попередніх роках — відзначування відбувалися спільно з другими національними групами поневолених народів. У цьому році — що треба особливо підкреслити — участь американських прихильних і співдіючих груп та центрів була дуже вимовна кількістю. Американська преса статтями коментувала суть Тижня ПН, а повідомленнями й світлинами віднотовувала імпрези, радіові і телевізійні стації дали час на виступи представників місцевих Комітетів; в Конґресі були проголошені заяви, до рекорду були вписані статті, що насвітлювали справу поневолених народів.. Голова Національного Комітету Тижня Поневолених Націй, президент Українського Конґресового Комітету Америки, проф. Лев Добрянський — керував підготовою і проведенням відзначування у все - американському маштабі, мав низку промов та інформаційних зустрічей з керівними особами політичного світу, виступав у теле. і радіопрограмах, на дискусійних форумах, у клюбах преси, окремо даючи важливий матеріял своєю статтею в „Українському Квартальнику", у його 2-ій книзі (Літо, 1966). Ця стаття, що має наголовок: „Традиційний Тиждень Поневолених Націй — небезпека червоним — надія на свободу", була видана ще й окремою брошурою, своєчасно поширена на всьому терені Америки. Її отримали сенатори й конґресмени, 550 примірників передано — для розповсюднення й використання — Національному Комітетові Тижня Поневолених Націй. Канцелярія Централі УККА провела всю підготову відзначування, даючи заздалегідь на місця всі інструкції, інформації, матеріяли книжкові й з Рекордів Конґресу та всяку англомовну літературу. Ідея Тижня Поневолених Націй, приймається вже також і в країнах поза ЗДА. Українці в Австралії, хоч, щоправда, не мають ще Закону про ТПН — відзначили такий же Тиждень, дуже врочисто.

ПАЛАТА СХВАЛИЛА ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ОХОРОНУ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

Вашингтон. — Палата Репрезентантів більшістю 259 до157-ох голосів 9-го серпня прийняла законопроєкт в справі оборони громадянських прав. Це сталося після 12-денної завзятої дискусії, під час якої дещо „розводнено" урядовий проєкт, чим уможливлено його прийняття поважною більшістю. Але в політичних колах передбачають, що в Сенаті навіть цей злагоджений проєкт натрапить на поважні трудноші, бо республіканські сенатори є проти того пункту в урядовій пропозиції, який плянує скасувати расову обмеженність при продажу домів і при винаймі мешкань. Згідно з прийнятим Палатою проєктом має бути скасована расова обмеженність при виборі членів федеральних і стейтових жюрі і мають обмежити можливість расової дискримінації при продажу домів і винаймі мешкань; плянується поширити федеральні закони проти тих, які накликають до расових заворушень, і тих, які застрашуванням спричиняють те, що населення не може користати зі своїх прав.

На Оселі ім. Ольжича відбудуться Високошкільні Дні „Зарева"

Лігайтон, Па. — З рамени Крайового Проводу Об'єднання Українських Академічних Товариств „Зарево" відбудуться в цьому році в днях 13-14 серпня на Оселі ім. Ольжича в Лігайтоні з черги Другі Високошкільні Дні, загальною темою яких буде „Україна сьогодні". Подібно, як і попереднього року, програма Високошкільних Днів включає ряд доповідей з різних ділянок українознавства. На доповідачів запрошено відомих знавців сучасного стану і подій в Україні та їх окремих ділянок життя: д-ра Марка Антоновича („Деякі аспекти з сучасного стану в Україні"), проф. Івана Коропецького („Народне господарство в Україні"), Осипа Зінкевича („Молодь в сучасній Україні) та Марка Царинника („Прозова творчість в молодій українській літературі"). В суботу вечором відбудеться товариська забава, а в неділю перед обідом будуть відправлені Богослуження в місцевих каплицях.

В Австралії відбувся перепис населення

Сідней. — В Австралії відбувся перепис населення. Вислід перепису буде проголошено згодом. В формулярах перепису не було рубрики про національність, тільки про державну приналежність. Українці, які мають австралійське громадянство, могли заманіфестувати своє українство виповненням рубрик про місце народження і про приналежність релігійну. Українська зорганізована громада закликала українців виповнити ці рубрики в той спосіб, щоб подати Україну як місце народження, а в означенні церковної приналежности уживати повної назви церкви: Українська Католицька Церква, чи також Українська Православна Церква.

Президент заявляє, що повітряні втрати у В'єтнамі менші, ніж можна було передбачити

Вашинґтон. — Президент Джансон заявив на пресовій конференції в Білому Домі, що американські втрати в повітрі менші, ніж це передбачували, і він не бачить ніяких познак, щоб становище американської армії у В'єтнамі погіршилось. Ці заяви Президента відносились до останніх подій у В'єтнамі, де в понеділок ворожа артилерія зістрелила 10 американських літаків. Президент також заперечив вістки, які мали б прийти із Сайґону, що при теперішній акції війна у В'єтнамі затягнеться ще на вісім років. Президент покликався на дискусію з секретарем оборони МекНамарою, який заявив, що він не бачив ніякого рапорту із Сайґону, що говорив би про розтягнення в'єтнамської війни на вісім років. Сенатор Менсфілд висловив думку, що ініціятива азійських держав може започаткувати мирні переговори. Про переговори говорив також маршал Кі. Прем'єр південно - в'єтнамського уряду заявив, що він засяде за стіл із представниками Північного В'єтнаму і буде говорити про мир. „При сприятливих обставинах — говорив Кі в інтервю в його приватному літаку — я говоритиму з Го Чі Мінгом".

„Ми засядемо за конференційний стіл — продовжував маршал Кі — щоб сказати їм, що ми витичили лінію на 17 паралелі і бажаємо її респектувати. Перестаньмо проливати кров, дайте нам жити у мирі і ми не будемо вас турбувати". Цю заяву зложив Кі в дорозі до Манілі, де він прибув зі своєю дружиною з державною місією. На летовищі вітав південно-в'єтнамського прем'єра президент Філіппін Фердінанд Маркос.

Кількість комуністичних збройних сил у Південному В'єтнамі збільшилася до 282,000 вояків

Сайґон. — Згідно із даними американської розвідки, кількість ворожого війська в Південному В'єтнамі — комуністичних партизанів чи т. зв. в'єтконґу і північно - в'єтнамських вояків збільшилася видатно останнім часом і досягла числа 282 000. Ця кількість перевищає на 52 000 подібну оцінку, зроблену в січні цього року військовою розвідкою ЗДА, і на 11 000 вояків таку ж оцінку, зроблену 1 липня цього року. Не зменшили кількости ворожих сил ні військові операції збройних сил ЗДА, південного В'єтнаму і їхніх союзників, ні бомбардування Північного В'єтнаму. Кількість антикомуністичних військ у Південному В'єтнамі встановлюють на 286 000 американських вояків, 275 000 південнов'єтнамських та 29 000 з інших союзних держав, здебільшого південних корейців. Крім того в парамілітарних військових організаціях Південного В'єтнаму служить 275 000 людей. Уся ця кількість війська невистачальна для успішного поборювання комуністичних партизанів і збройних з'єднань Північного В'єтнаму і ЗДА плянують збільшити своє військо у Південному В'єтнамі до 400 000 вояків.

ЗДА фортифікують свою амбасаду у Москві

Москва. — В будинку і приміщеннях амбасади З'єднаних Держав Америки у Москві відбуваються тепер роботи над інсталяцією нових сталевих двоцалевих дверей в усіх входах до амбасади, як також залізних ґрат на усіх вікнах в долішніх поверхах будинку. На вищих поверхах вікна будуть охоронювані залізними сітками. Забезпечено також сталевими плитами вінду, що служить для перевозу персоналу і заінстальована назовні дев'ятиповерхового будинку. Реконструкцію будинку переводять члени спеціяльної військової команди, прислані до Москви із ЗДА. Здійснюються усі ці роботи для охорони перед евентуальними ворожими до ЗДА демонстраціями і заворушеннями, що можуть виникнути у зв'язку з війною у В'єтнамі чи іншими подіями. Протягом останніх десяти років під будинком амбасади відбулося вісім більших демонстрацій, получених із демолюванням входів до амбасади, обкидуванням камінням і цеглою тощо.

ПРОФЕСОР В. ПЕТРИШИН БУДЕ ВИКЛАДАТИ НА СПЕЦІЯЛЬНОМУ КУРСІ

Шикаґо. — Д-р Володимир Петришин, професор математики в Шикаґівському Університеті запрошений викладати на спеціяльному курсі, що його влаштовує Інститут Технології стейту Джорджія у вересні цього року. Курс призначений для вчених і інженерів, які працюють в наукових дослідних інститутах, де їхня праця вимагає удосконаленого знання вищої математики.

НА МІСЦІ ТРАГІЧНОЇ КАТАСТРОФИ

Біля міста Фоллс Ситі у Небрасці розірвався в повітрі, внаслідок якоїсь внутрішньої експльозії, джетовий літак летунської лінії Браніфф. Усі пасажири і члени залоги — 42 осіб — загинули. На фото: горять рештки літака на місці його упадку.

Астронавти Джеміні 11 плянують здобути нові рекорди

Кейп Кеннеді, Флорида. - Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація випрацьовує плян лету астронавтів Джеміні 11, який має початися 9-го вересня цього року, і залога якого має складатися з командора Чарлза Конрада молодшого та підкомандора Ричарда Ф. Ґордона молодшого. Астронавти мають здобути кілька рекордів, між ними має бути рекорд висоти, бо Джеміні 11 має злетіти на висоту 862-ох миль та проникнути нижчу зону пояса Ван Аллена, де діє радіяція, щоб можна було зміряти силу радіяції та зробити фота землі і хмар із тієї висоти. Джеміні 11 буде на цій висоті тільки під час двох облітів довкола Землі, а після того він знизиться до 185 миль. Джеміні 11 має кружляти довкола Землі три дні. Він буде об'єднуватися з раніше випущеною ракетою Аджена вже під час першого кружляння довкола Землі, бо так робитимуть ті астронавти, які вертатимуться з Місяця та об'єднуватися з матірною ракетою, яка кружлятиме довкола Місяця після побуту двох астронавтів на Місяці. Астронавти Джеміні 11 будуть старатися вже під час першого кружляння довкола Землі прив'язати свій космічний корабель до ракети Аджена за допомогою 100-стопової линви і тоді пробувати спричинити штучне тяжіння в тому космічному районі, де панує невагомість. Проба із вертінням Джеміні 11 і ракети Джеміні має ще й другу ціль: випробувати, чи під час цього не буде ощадностей в зужитті пального.

Збірник статтей Івана Франка про соціялізм і марксизм появився у видавництві „Прологу"

Ню Йорк. — У Видавництві Дослідного і Видавничого Об'єднання „Пролог" появився, як 17-а книжка його Суспільно - Політичної Бібліотеки, п. н. „Іван Франко про соціялізм і марксизм" збірник рецензій і статтей Івана Франка, друкованих ним в 1897-1906 роках на тему соціялізму та марксизму. У збірнику вміщено сім праць Івава Франка, в яких він висловлює свої погляди на соціялізм і своє критичне, а то й неґативне ставлення до „соціял-демократичних" ідей і догм, пропаґованих Марксом й Енґельсом, передбачаючи вже тоді, в 1903 році, що комуністична „держава Маркса й Енґельса" стане „величезною народною тюрмою" та що „оброблена ними програма державного соціялізму аж надто часто пахне державним деспотизмом". Крім п'яти перших статтей, зв'язаних безпосередньо з темою соціялізму і марксизму, в тому таких важливих для зрозуміння Франкового світогляду, як „Соціялізм і соціял - демократизм", „Народники і марксисти" та особливо ж стаття „До історії соціялістичного руху", в якій Франко доводить, що опрацьований Марксом й Енґельсом „Комуністичний маніфест" був плягіятом із маніфесту французького фур'єриста В. Консідерана, у збірнику передруковані ще статті про Михайла Павлика і Михайла Драгоманова, важливі своїм багатим матеріялом для біографії Івана Франка і для історії розвитку його суспільно - політичних поглядів. Попереджений збірник „Іван Франко про соціялізм і марксизм" статтею упорядника книжки Богдана Кравцева п. н. „Суспільно - політичні погляди Івана Франка й радянське франкознавство" із оглядом цензурних практик, стосованих совєтськими видавцями і дослідниками у відношенні до творчости Івана Франка. В совєтських виданнях усі ці Франкові статті або промовчуються, або якщо і передруковуються, то з пропущенням невигідних для комуністичного режиму частин чи уступів. Появився збірник Франкових статтей із мистецькою обкладинкою Якова Гніздовського, на 260 сторінках друку.

В Шикаґо помер Святослав Левицький

Шикаґо. — У вівторок 9 серпня ц. р. помер тут на 50-му році життя, по довгій і важкій недузі, відомий український націоналістичний діяч Святослав Левицький (Свєнтик). Син видатного українського педагога, професора бережанської гімназії Василя Левицького, померлого в большевицькій тюрмі у Москві, і брат знаного українського публіциста і совєтознавця Бориса Левицького. Покійний уже з молодих літ включився в націоналістичний рух у Західній Україні, був членом ОУН і старшиною Українського Леґіону в 1941 році, згодом активним учасником українського антинімецького резистансу.

Похорон сл. Святослава Левицького відбудеться в суботу 13 серпня з похоронного заведення В. Музики до Катедри св. о. Миколая в Шикаґо і звідти на парохіяльний цвинтар. Покійний осиротив дружину Ірену, синів Ярослава й Олеся, брата Бориса і сестер Славу та Ольгу із чоловіками.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНКИ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ у МІЖНАРОДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Оттава, Канада. — Національна Рада Жінок Канади вислала десять делеґаток на конференцію Міжнародної Ради Жінок. Конференція Міжнародної Ради відбувається щотри роки. Тим разом відбулася у Тегерані, Іран, в днях від 14-го до 26-го травня.

Канадську делеґацію очолила пані Г. Г. Стін з Ванкуверу. Темою конференції було „Старинні вартості в модерному житті".

Серед делеґаток знаходимо прізвища українок Г. И. Токарек, що є головою Союзу Українок Канади, Р. Гавриш та П. А. Миськів з Едмонтону.

Від Союзу Українок Америки в цій Конференції брала участь голова цього Союзу пані Стефанія Пушкар.

ВИКІНЧУВАННЯ ПРАЦЬ НАД БУДОВОЮ УКРАЇНСЬКОЇ КАТЕДРИ.

Буенос Айрес. (М. Д.) — Продовжуються заходи для викінчення Українсько - католицької Катедри в Буенос Айресі Відбуваються вони під особистим наглядом Владики Андрія Сапеляка. За його почином замовлено мозаїковий запрестольний Образ Матері Божої, що його виконав відомий артист-маляр Борис Крюків, — а тепер йде праця над спорудженням світляних павуків, інсталяцією внутрішнього освітлення та прикрас. Мармуровий престіл замовлено в Італії і є вже вістки, що вже привезено до Буенос Айресу. Идуть також старання для набуття площі та дому, які з одної сторони сусідують з площею Катедри.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Ситі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Не демократія – а бюрократія

Минулого тижня відбулася в Москві сесія Верховного Совєту СССР сьомого скликання, що його часто називають деякі закордонні журналісти совєтським парляментом. В останніх виборах до Верховного Совєту і Совєтського Союзу взяло участь понад 143 мільйони громадян СССР, „обравши" депутатів, що творять склад цього „парляменту". До Совєту Союзу обрано 787 депутатів, до Совєту Національностей — по 32 депутати від кожної союзної республіки. Вже сама система, яку визначає конституція СССР, вказує, що цим виборам бракує найголовнішої прикмети всякого роду виборів — демократії. До виборів допущено було лише кандидатів, призначених комуністичною партією. Значить, нарід, який мав би виявити ініціятиву при виборах, не мав ніякого впливу на підбір кандидатів у депутати. Також і самий вислід виборів вказує на їх односторонність, бо за урядовим звідомленням 99.9 виборців голосували за поданих партією кандидатів.

У такій ситуації совєтський „парлямент" є нічим іншим, як збіговищем делеґованих партією її довірених прислужників. Тож і сама його сесія мала жалюгідний вигляд. На сцену, де місце для президії, виходили партійні керівники і диктували наперед виготовлені й зредаґовані постанови, а так званим депутатам доводилось тільки піднесенням рук і оплесками схвалювати ті постанови. Очевидно, ніхто з депутатів не відважився поставити під сумнів якусь постанову або навіть попросити вияснити її. Все проходило у такій „єдності й одностайності", що виглядало радше на забаву в демократію.

А проте совєтська преса дуже поважно звітує про сесію Верховного Совєту. „Радянська Україна" пише про „повноту народоправ'я" у зв'язку з цією сесією. Що означає слово народоправ'я для редакції цієї газети — важко вирішити. Якщо навіть теоретично згодитись, що вибрані депутати, нехай з одного списку і нехай ставленці комуністичної партії, є народними обранцями, тоді вони мусіли б самі намічати ті чи інші постанови, їх дискутувати й затверджувати. Це напевно єдиний у світі парлямент, сесія якого триває всього кілька днів і депутати збираються лише на те, щоб притакувати партійним керівникам. Проте і сам перебіг сесії, як його описує совєтська преса, вказує, що депутатам дозволено лише притакувати. Ось як виглядає вибір голови Верховного Совєту, чи — як називає його деяка частина західньої преси — президента СССР. На трибуну виходить секретар комуністичної партії і заявляє, що з доручення Центрального Комітету він вносить пропозицію вибрати на голову Совєту таку й таку персону. Депутати плескають, і так одноголосно вибирають „президента". Така забріханість в найвищій установі держави вказує на те, що вся система совєтського режиму побудована на брехні і фальші.

„Радянська Україна" пише, що „в роботі нинішньої сесії знайшла свій вияв повнота народоправ'я". Де в цій фарсі місце для народоправ'я? Сама газета стверджує, що нову Президію і нову Раду Міністрів вибрано з доручення партії. Партія вирішує про склад Президії Верховного Совєту й уряду, і партія вирішує, хто має бути депутатом на сесії, що „в імені народу" ці рішення партії схвалює. Це крайня форма бюрократії та ще й бюрократії тоталітарної системи, де громадянинові не дано найменшого права на власну думку. І лише глузуванням з громадянських прав, звичайних в усіх демократичних суспільствах, виглядають слова редакційної статті в „Радянській Україні" про те, що „сила совєтської держави в тому, що вона в усій своїй діяльності спирається на свідому й активну участь мільйонів трудящих в управлінні країною".

Сама сесія Верховного Совєту СССР вказує на те, що народи Совєтського Союзу не мають ніякого впливу на управління країною. Партія диктує та ще й заявляє, що все, що вона диктує — для добра народу. Проте, це згідне з партійною догматикою, яка твердить, що все партійне — народне, бо партія „репрезентує народ". Добре закпив був собі з цієї партійної „народности" польський сатирик Лец, кажучи, що в комунізмі всі громадяни п'ють шампанське устами... партійних вожаків. Так виглядає і совєтське народоправство: партійні вожаки встановлюють бюрократію та ще й заявляють, що роблять це вони за згодою народу і в імені народу.

Наталія Іщук

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Об'єднані Нації не представляють собою суцільної одиниці з встановленими поглядами, в якій би то не було ділянці. Статут чи „чартер" ОН з його шляхетними, гуманними принципами — це немов велика парасоля, що має охороняти членів цієї світової організації від болючих, не раз смертоносних променів жаріючої над ними дійсности. Деякі члени ОН є немов речниками тих засад статуту, бо їхня політика справедливого миру і особистої свободи не розходиться в основному з засадами статуту ОН. Це — здебільша країни вільного світу, Західньої гемісфери. Деякі ж члени ОН вживають принципів „чартеру" як буфаторії, нетривкої фасади, повної чепурних прикрас у вигляді гасел свободи, людських прав, миру. Політика ж їхня йде цілковито врозріз із голошеннми в статуті ОН гаслами. Це — головно країни комуністичного бльоку. Крім того, є ще в ОН група новостворених, звичайно т. зв. „невтральних країн", що є неначе неоформленою ще плязмою, яка перехиляється в ту сторону, що видається впливовішою і може дати більше матеріяльної допомоги.

Головні політичні рішення приймаються на Генеральній Асамблеї ОН, де не раз доходить до зударів між поодинокими бльоками. Ця повна принципова розбіжність окремих груп і країн робить безпідставним усяке узагальнене твердження, виражене апріорі — за чи проти ОН. Природним і самозрозумілим для української спільноти є відрух протесту проти існуючого стану ОН, коли брати під увагу своєрідні політичні привілеї, зв'язані з членством в ОН, що прислуговують нарівні з іншими й комуністичним країнам, і те, що ОН не раз стає форумом для комуністичної пропаґанди.

Однак, є в ОН і інші аспекти, дуже некорисні в своїй структурі для всякого тоталітарного режиму, і ті аспекти нам треба пізнати; що більше, нам треба знаходити точки зачепу з тими ділянками праці ОН, що мають за свою передумову свобідні, дійсно демократичні принципи учасників її. Це — суспільна сторона праці ОН, що представлена в ряді агенцій і має свої осідки по різних країнах світу. Вони є неначе варстатом праці ОН, вони виявляють потреби та недостачі в різних країнах, встановлюють методи й засоби допомоги в суспільних, освітніх, мешканевих та інших проблемах і, після рішення на Генеральній Асамблеї, проводять цю допомогу в життя.

Кожна з країн - членів ОН має чи уповноважена мати свого представника в даній комісії чи агенції. Тож є там і представники совєтського бльоку. Однак, засада праці агенцій не дає змоги цьому бльокові глибше проникнути в їхню працю, головно через співпрацю цих агенцій з недержавними організаціями різних країн, т. зв. НГО, які, як знаємо, можуть діяти лише в системах демократій чи монархії, а не в тоталітарних країнах, що ними є через їхній режим країни совєтського бльоку. Адже під комуністичним режимом не сміє бути організацій, не контрольованих державою.

Праця агенцій ОН відбувається двома шляхами: через їхній зв'язок з місцевими організаціями — допомоговими, освітніми, економічними чи суто жіночими, або ж через зв'язок з міжнародними організаціями, через їхніх відпоручників. Місцеві компетентні чинники завжди найкраще зорієнтовані в можливостях і потребах окремих країн, тому їхня співпраця для успіху акції необхідна.

Для ознайомлення з агенціями ОН подаємо тут їхні місця осідку: ЮНЕСКО — науково - дослідна і культурна організація ОН, осідок її в Парижі і в Бангкоку (Тайленд); ЮНІСЕФ — Дитячий Фонд Об'єднаних Націй; ЕКОСОК — Економічна і Суспільна рада в Женеві; ІЛО — Міжнародна Організація Праці в Женеві; ФАО — Харчова і Хліборобська Організація в Парижі, Римі, Кенії (Африка); Комісія Статусу Жінки в Теграні; Комісія Прав Людини в Женеві; Комісія Популяризації в Ню Йорку; Агенція Домашньої Економіки, Будівництва і плянування в Ню Йорку; Комісія запобігання злочинам і трактування злочинів у Стокгольмі; Комісія запобігання дискримінації і охорони меншостей в Женеві; Комісія Справ Африки в Кенії; Комісія Справ Азії і Далекого Сходу в Новій Зеляндії; Комісія Справ Латинської Америки в Мехіко.

Щоб з'ясувати собі, в який спосіб проходить праця агенцій ОН, візьмемо за приклад Міжнародну Жіночу Раду. Це найстарша міжнародна жіноча централя (засн. 1888 р.), що має тепер свій осідок у Парижі. Її членство складається з Жіночих Національних Рад різних країн із застереженням, що державну країну може репрезентувати тільки одна Національна Рада. Натомість немає там представниць із країн совєтського бльоку, бо статут МЖР, дармащо держиться представництва державних націй, свідомий того, що там не може бути свобідного гуртування.

МЖР у співпраці з ОН старається впливати на потвердження відповідних законів у поодиноких країнах. Робить вона це головно через своїх членів, Національну Раду кожної країни. Дальшою ділянкою її праці є допомога у здійсненні плянів агенцій ОН, що без прихильного місцевого чинника не могли б увійти в життя. А третя ділянка її праці йде по лінії завдань ОН з жіночої точки зору. Всі закони й розпорядження, що стосуються правного чи економічного стану жінки, всі труднощі й недоліки, що від них терплять жінка й родина — знаходять речника й оборонця в представництві МЖР.

Статус МЖР консультативний. Одначе, можливості її дуже великі, залежно від того, наскільки вона використовує впливи, знайомства і право натиску, що його має громадський чинник. Наприклад, Комісія Прав Людини, що готується до відзначення свого 20-ліття в 1968 р., вже тепер дістала певні суґестії від МЖРади, як цей Міжнародний Рік Прав Людини провести.

Та найтіснішою є співпраця МЖРади з агенціями ОН. Тут можна згадати Харчово - Хліборобську Організацію, що дбає про забезпечення людности харчами, та Міжнародну Організацію Праці (ІЛО), що займається справою затруднення та умовами праці. Однак, найбільше зацікавлена МЖРада у виховно-освітній праці ОН. Тут вона співпрацює з ЮНЕСКО, виховно - освітньою централею ОН і зі спорідненою з нею ЮНІСЕФ, що дбає про умови життя, розвитку й освіти дитини. Тут Національні Ради взяли на себе дуже важливу ролю в світовій кампанії боротьби проти неграмотности, успіх якої визнано за перший крок для всякого поступу. Окреме питання, яким займається МЖРада, є підготова вчительських кадрів для початкового ступеня навчання. В обсяг її діяльности входить також фаховий вишкіл сільськогосподарських працівниць та ремісниць у новостворених державах.

В загальному завдання Міжнародної Жіночої Ради використовувати осяги і досвід жіноцтва країн із добре розвиненою освітою і передавати їх жіноцтву новостворених країн, беручи під увагу їх специфічні умови. Це збігається з засягом праці й завданнями Об'єднаних Націй. Як ОН використовує це, подамо в черговій статті.

В. Кедровський

„СУД НАД УКРАЇНЦЯМИ В ЧИТІ"

II

Український військовий рух на Далекому Сході та в Сибіру досяг таких розмірів, що командувач союзних військ на Далекому Сході генерал Жанен дозволив українцям сформувати свій корпус у кількості 40 тисяч вояків. Але існування кількох ворогуючих між собою російських урядів на Далекому Сході та в Сибіру й часті зміни влади не дали можливости українцям здійснити своїх намірів. А остаточно перешкодили цьому заборона Головного Штабу Франції творити український корпус і пізніше — відкликання чужинецьких військ.

У читинському судовому процесі звертає на себе увагу те, що комуністична влада судила українців передусім за те, що вони намагалися організувати своє політичне, культурне та військове життя на національних основах.

Але не краще ставилися до українців і білі російські централісти - єдинонеділимці.

В той час, як українські військові з'єднання билися в складі російської армії адмірала Колчака за „Учредітельноє Собраніє", творили цілі полки, наприклад, на Самарському фронті в 1919 році був український полк імени Гетьмана Петра Конашевича - Сагайдачного, одночасно в Петропавловську був розформований запасний курінь того полку, при чому козаків інтерновано, а старшин ув'язнено. 22-го червня 1919 р. у Владівостоці був розформований Ново - Запорозький Курінь, утворений на підставі закону Тимчасового Сибірського уряду з 22 липня 1918 року.

Отже, російські централісти, хоч і різних політичних поглядів, спільно боролися проти українського національного відродження. І це потверджують матеріяли, що їх подає у своїй брошурі І. Світ.

Тому не мають ніякого ґрунту під собою сподіванки на те, що з москалями українці можуть договоритися, щоб осягнути свої національно - державні права. Українська Держава може постати лише з нашої організованости, нашої національної волі й довгої, може дуже завзятої боротьби за здійснення тих ідеалів, які накреслено в Третьому та Четвертому Універсалах Центральної Ради, а також в акті злуки всіх українських земель, запроклямованому в Києві 22 січня 1919 року.

І. Світ докладно описав читинський процес, подаючи не тільки акт обвинувачення й судовий вирок, а також ті обставини, в яких розвивався український національний рух на Далекому Сході і в Сибіру. Це підказує нам потребу дослідити український національний рух, що стихійно розвивався на всіх просторах колишньої російської імперії, а разом з тим боротьбу проти нього всіх московських політичних угруповань, які в цій боротьбі творили єдиний протиукраїнський фронт. Тому нам на еміґрації треба, нарешті, припинити міжусобицю і організувати єдиний національно-державницький фронт. Нам треба ясно усвідомити, що московська політична група, яка пробувала б з нами заґравати, завжди матиме лише свої власні інтереси.

І. Світ у своїй брошурі пише: „Цікава й змістовна була (на судовому процесі —В. К.) заява В. Кийовича. Він зробив аналізу ідеології цілого українського руху, навів багато історичних фактів і на закінчення заявив: „Мене не можна обвинувачувати в тому, що я українець, як не можна обвинувачувати москвина в тому, що він москаль". П. Горовий читав свою заяву з писаного тексту".

Не зважаючи на заходи большевиків організувати великий судовий процес проти українців у Сибіру, для чого було арештовано біля 200 українців, на суд поставлено 14-го січня 1924 року 24 особи і з них засуджено 14.

Судили їх за боротьбу проти російського імперіялізму.

Цитуючи спогади М. Пирогова, І. Світ пише: „Москва надавала великого значення українському рухові й хотіла його ліквідувати відразу. Згідно з тим розпорядженням, після приходу червоної армії через 3-4 тижні почалися арешти українців навіть раніш, аніж старшин білої армії або урядовців".

Отже, Москва завжди вважала українців головними ворогами російського імперіялізму.

(Кінець)

Ярослав Курдидик

ТИХА ВІЙНА ЗА ЗОЛОТО

У зв'язку з недавньою поїздкою сенатора Роберта Кеннеді до Республіки Південної Африки частина американської преси зчинила великий галас. Почалося, звичайно, з неперебірливої критики тамошнього „білорасистського уряду", що його очолює прем'єр Фервурд. „Ліберальна" преса вдарила у дзвін тривоги, мовляв, які страхіття переживає тамошнє чорне населення. Проте, ніхто при цьому не згадав, що на півдні ЗДА біле населення живе також своїм окремим життям, і що стандарт чорного населення у Республіці Південної Африки найвищий на всьому континенті; що чорне населення має в тій республіці свої високі школи, а до середніх і нижчого типу шкіл ходить 90% муринських дітей; що провінція Транскайя із своєю тримільйоновою людністю одержала два роки тому повну автономію і що інші племена тієї країни після відповідної підготови так само мають дістати самоуправу і в майбутньому творитимуть „об'єднані держави Африки".

Найголосніше преса писала про те, що у Республіці Південної Африки, після розкриття комуністичної змови, яка мала на меті повалити „націоналістичний" уряд прем'єра Фервуда, засуджено головних змовників на різні тюремні кари, а головного обвинуваченого, Абрагама Фішера, для якого призначалося місце прем'єра в новому, комуністичному уряді, засуджено на доживотнє ув'язнення. Їх усіх називала „ліберальна" преса героями, і на фонд, який названо „Фондом свободи ім. А. Фішера", почали напливати тисячі долярів.

Чимало прикрих слів сказано було також про те, що в тій країні існує однопартійна система, хоч це очевидна вигадка, бо там, як і в ЗДА та Канаді, фактично діє двопартійна система: партія, яка стоїть при владі, і опозиційна партія.

Але серця „лібералів" кривавилися і з іншої нагоди: що в Республіці Південної Африки комуністичну партію поставлено поза законом.

З приводу судового процесу проти Фішера і Ко. проурядовий південноафриканський щоденник „Де Трансваалер" перестерігав населення, щоб воно поводилося згідно з „бурською героїчною традицією". „Ми, — писав „Трансвалер" — бури, здивували були колись увесь світ своєю відвагою, коли вели затяжну війну із наймогутнішою імперією світу, з Великобританією, і наші предки гинули не за те, щоб нам хтось тепер накидував форму правління, щоб ми старались приподоблюватись до тих, що по поза нашими кордонами. А коли хтось у своїх політичних плянах уважає, що нас можна обернути на ще одну поневолену націю або зробити з нашої країни сателіта, який безвільно кружляв би в чиїйсь політичній орбіті, то мусить рахуватися з тим, що станеться так хіба тоді, коли згине останній озброєний бур. А бурських вояків маємо ми сотні тисяч...".

Республіка Південної Африки відома із свого просто неуявного багатства. Вона, хоч і має лише 6% населення і 7% території цілої Африки, продукує більш, як половину всього того, що продукує решта Чорного континенту. Із своїм 17-мільйоновим населенням вона має втроє більше телефонів, вдвоє більше залізничних і асфальтових шляхів і продукує вдвоє більше електрики та видобуває вдвоє більше вугілля, як всі розом узяті держави Африки. Але найцінніші її продукти — це золото, якого вона видобуває 70% видобутку західнього світу, і діяманти, у видобуванні яких вона вийшла на перше місце в світі.

Вартість валюти кожної держави визначається кількістю золотого запасу, що його вона має у своєму посіданні, у відношенні до кількости паперових грошей в обігу. Перед другою світовою війною відношення паперових грошей до золота у Великобританії становило 40%. Тепер воно спало до 15% із наявною тенденцією до дальшого обнижування. І це, як пояснюють економісти, є причиною, що захитує вартість фунта, а також посередньо вартість світової валюти.

У ЗДА, за оцінкою фахівців, справа стоїть куди краще, хоч кожний громадянин бачить, як досі „непорушний доляр" починає колихатися. Період повної стабільности валюти тривав у ЗДА 30 років (1902 - 1933), коли унція золота мала незмінну ціну 20.67 доляра. Від 1934 року на основі окремого міжнародного домовлення устійнено вартість однієї унції золота на 35 долярів.

Як пише проф. В. Бушаа у своєму економічному огляді в журналі „Савт Ефрекен" — на останньому засіданні Міжнародного Монетарного Фонду представники новопосталих та економічно бідніших держав вимагали „розморозити змонополізовану вартість золота," і з 35 долярів за унцію піднести її до 55 або й більше. Очевидно, що таке „розмороження" може принести користь в першу чергу тим державам, які його найбільше добувають або найбільше посідають. І звідси — „замасковане посягання" по це золото всякими можливими засобами і впливами, починаючи від найбільш приязних, аж до крайньо ворожих. А найкращим виявом цього була комуністична спроба повалити в Південній Африці існуючу владу, щоб з допо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(50)

І Щасний-Сельський признався, що він з переконання соціяліст, одначе соціялістичних ідей не ширив. До жадного тайного товариства не належав. При закінченні переслухання Щасного-Сельського Павлик і Франко вияснили, що місце з листа Драгоманова до О. Терлецького треба розуміти так, що, на випадок заарештування редакторів „Друга", цей часопис міг би упасти, і тоді працю мали б продовжувати віденчуки". (Драгоманов писав: „Львов'яни перелякалися, і тепер черга на вас, віденчуків"; О. Терлецький працював у Відні в університетській бібліотеці).

Акад. Студинський писав свою студію на основі урядових актів, що збереглися в суді, при О. Терлецькім він міг ще покористуватися записами підсудного, зробленими зараз після того, як опинився на волі. О. Терлецький промовляв у суді так:

„Я єще в слідстві сказав був, що я з переконання соціяліст, і коротенькими словами дав був дефініцію соціялізму, як я його розумію. Яка б там одна-кож загальна і коротка дефініція не була, то я все таки глибоко переконаний, що вона була, по крайній мірі настільки ясна, що не мож із неї було обвинювати соціялізм о якісь шкідливі тенденції. Тим часом пан прокуратор з актів оскарження береться судити не тільки, якоби нелеґальні способи, якими стараємося ширити свої переконання, але в кількох случаях називає соціялізм „зґубним" і „спеціяльно о мені каже, що я вже 1876 року „пшесьонкл зґубнемі засадамі комуністув".

„На се я мушу передовсім відповісти, що теорія соціялізму, яко теорія економічна, ніяким способом не може бути предметом урядово-судових анатемізацій. Яко теорія економічна вона належить перед учену критику економістів...: Пан прокуратор мусить мати свій приватний погляд на сю теорію. Але ніяким способом пан прокуратор, чи там ц. к. прокураторія не сміє той свій приватний, суб'єктивний погляд робити основою судового урядування. Ми живемо в державі конституційній, ми вільні жителі вільного краю і яко такі можемо мати переконання, які нам хочеться, і ніяка судова, ані адміністративна власть не має права екс оффіціо кидати анатему на сей, або другий керунок політичний, або науковий. Я отже мушу передовсім застерегти себе против сего нелеґального поступовання ц. к. прокураторії".

Після оскаржувальної промови прокуратора промовляли підсудні. Немає тексту промови І. Франка, бо ніхто її в цілості не записав. Д-р Іван Куровець, тоді учень 6-ої гімн. кляси, який був у суді на розправі, пише про Франкову промову: „Ми, учні вищої гімназії, ходили по обіді прислуховуватись розправі й дуже нам всім імпонував молодий Іван Франко своєю характерністю, сміливим виступом в суді й промовою, яку виголосив з запалом дзвінким металічним голосом. Інші обвинувачені не робили на нас більшого враження". („Спомини про Івана Франка", Львів, 1926, ст. 21).

Акад. К. Студинський уважає оборонну промову О. Терлецького „за одну з найкращих" — „б'є з неї свідомість своєї гідности, глибоке пересвідчення, що він ішов чесною й леґальною дорогою". (ст. 108). О. Терлецький казав, що „кожний чесний і тверезомислячий чоловік повинен бути соціялістом, коли не хоче брати на свою совість одвічальности за те, що, бачивши народню кривду і знаючи, як їй зарадити, дивився на упадок народу з заложеними руками... Ми, русини, нарід чисто хлопський, отже нарід зложений з самих людей, котрі працею рук, або голови своєї заробляти мусять на хліб насущний... Моя думка, що „земля має бути повернена на власність робочому народові, що на тій землі працює". (ст. 106).

О. Терлецький, збиваючи твердження поліції в справі М. Драгоманова, склав таку заяву:

„Щоби двома словами схарактеризувати становисько Драгоманова між русинами, скажу, що те, чим був для послідньої ґенерації малоруської Шевченко, для теперішньої ґенерації, отже і для нас, є Драгоманов... З ним усі ми рівні робітники на народнім полі, а що він робить більше і робить ліпше, як другі, се вже його вина". (ст. 109).

К. Студинський, пишучи свою студію про процес І. Франка для „України" М. Грушевського, прихильно оцінював діяльність М. Драгоманова, якого дуже високо ставив і М. Грушевський. (Порівн. його статтю в цім самім томі „України" на ст. 3-20).

Але і Студинський мусів признати, що вся процесова трагедія „викликана була без сумніву необережністю Драгоманова, який віддав свій лист з дня 25 травня 1877 р., призначений для Павлика, в руки М. Котурницького. Сей лист перехопила поліція. Нитка по нитці і судові власті дійшли до клубка, при чому посипалися арешти наліво й направо. Сей лист писаний необережно, міг викликати в судових кругах підозріння, висловом яких був акт обжалування. Якби Драгоманов вислав був лист просто на адресу Павлика, Мандичевського або Франка, до процесу не дійшло б.

Наша суспільність не знала тоді, що між австрійським урядом та царськими властями було тісне порозуміння у вишукуванню „небезпечних зв'язків Драгоманова з заграницею", що „загрожували, коли не зараз, то пізніше пануючому порядкові". Австрійський намісник Альфред Потоцький конферував тоді особисто з кн. Дондуковим-Корсаковим і брав від нього інструкції, як має за Драгомановим слідити...

СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД УЛТПА

Головна Управа Українського Лікарського Товариства Північної Америки та Комісія Стипендійного Фонду ім. д-ра Маріяна Панчишина повідомляють про розписання конкурсу на стипендії для українських студентів медицини, дентистики, фармації на академічний рік 1966-1967.

В цьому році приділять 12 стипендій по 500долярів, але з уваги на те, що пожертви лікарів на стипендійний фонд все ще напливають — існує можливість, що число стипендій буде більше.

Згідно з правильником Комісії Стипендійного Фонду стипендії будуть приділені українським студентам медицини, дентистики та фармації, які студіють у ЗДА і Канаді та студентам із ЗДА і Канади, які студіюють медицину в европейських університетах. В окремих випадках стипендія може бути приділена українським студентам медицини, які постійно перебувають і студіюють поза межами ЗДА та Канади, але які заявлять бажання після закінчення студій емігрувати до одної з цих двох країн, на терені яких існує УЛТПА.

Прохання про приділ стипендії в українській мові слід, почавши від тепер до 1 листопада ц. р., вносити до Управи Відділу УЛТПА, який діє на терені, з якого походить (де постійно проживає) аплікант. Коли аплікант походить з терену, де нема Відділу УЛТПА, — подання слід скерувати до Головної Управи УЛТПА в Ню Йорку, адресу якої подасться понижче. Те саме відноситься теж до аплікантів, які постійно проживають поза межами ЗДА і Канади.

Подання за стипендію можуть вносити студенти українського походження і християнського світогляду, які володіють задовільно українською мовою і які можуть виказатися, що є або що колинебудь були членами українських студентських або молодечих організацій, а у випадку, коли не є і не були, дадуть задовільне виправдання. Слід залучити також життєпис та інформації про заробковий стан батьків.

Побажаним є, щоб апліканти залучили опінію свого парохіяльного уряду, якоїсь української установи, або якогонебудь українського лікаря про свій моральний характер і про матеріяльну неспроможність родини на покриття повних коштів студій. Стипендії на акад. рік 1966-1967 не будуть приділені студентам першого року. Апліканти з вищих років медицини, дентистики чи фармації повинні залучити посвідку успішного зложення іспитів за попередній рік.

Студенти европейських медичних факультетів повинні виказатися посвідкою складення іспитів т. зв. першого ригорозум — або групи передклінічних дисциплін.

У зв'язку з приділюванням стипендій Головна Управа взиває всіх українських студентів медицини, дентистики та фармації реєструватися у „Медичній Громаді", яка існує при Головній Управі та при Відділах УЛТПА. Всі зареєстровані у „Медичній Громаді" студенти будуть безплатно одержувати орган УЛТПА „Лікарський Вісник", в якому буде окрема студентська сторінка.

У наступних роках аплікації від студентів, які не є зголошені в „Медичній Громаді" не будуть розглядані.

Стипендії УЛТПА не є передбачені для студентів передмедичних шкіл .

Стипендисти 1966 - 1967 акад. року будуть мати першенство для одержання стипендій у наступних академічних роках під умовою, що вони до свого подання залучать доказ успішного закінчення біжучого акад. року.

Стипендії УЛТПА є зворотні, але безпроцентові. Стипендисти підпишуть правне зобов'язання повернути приділені їм у формі стипендії фонди до 5 років після одержання лікарської, дентистичної чи фармацевтичної ліценції. Повернені гроші будуть ужиті Комісією Стипендійного Фонду для дальшого приділювання стипендій.

Збірка засобів на стипендійний фонд відбувається шляхом добровільного оподаткування всіх членів УЛТПА, які зобов'язалися складати свої щорічні жертви (у висоті 10, 25, 50 і 100 долярів залежно від спроможности та зрозуміння) протягом найближчих 5 років та доповнюються частиною доходів з товариських імпрез поодиноких Відділів УЛТПА. Список жертводавців та їх пожертв поміщується в біжучих числах „Лікарського Вісника".

Стипендійним фондом завідує Комісія Стипендійного Фонду, в склад якої входять всі кожночасні скарбники всіх існуючих на терені ЗДА і Канади Відділів УЛТПА, а її головою є скарбник Головної Управи, що ним під теперішню пору є д-р. Юрій Кушнір. Про приділ стипендій рішає не Головна Управа, але Комісія Стипендійного Фонду, тому не є доцільним у справах приділу стипендії інтервеніювати у членів Головної Управи.

Подання за стипендію слід адресувати до Комісії Стипендійного Фонду УЛТПА ім. д-ра Маріяна Панчишина і слати його до Управи Відділу УЛТПА, яка це подання доповнить власною опінією і негайно перешле до Голови Комісії Стипендійного Фонду.

Члени Комісії Стипендійного Фонду (скарбники Відділів) своєчасно одержать від Голови Комісії Фотокопії всіх вплинувших подань із прилогами і до кінця грудня ц. р. після консультації з Управою свого Відділу повідомлять Голову Комісії Стипендійного Фонду і Головну Управу, кому, на їх думку, слід приділити стипендію. Тим дванадцятьом аплікантам, які одержать найбільше число голосів, — буде приділена стипендія УЛТПА на 1966-1967 рік.

В цей спосіб про приділ стипендій будуть рішати всі Відділи УЛТПА через свого представника у Комісії Стипендійного Фонду і відпадає всяка можливість фаворитизму.

Головна Управа УЛТПА, подаючи українському громадянству, передусім українській студіюючій молоді, відомість про проголошення конкурсу на стипендії УЛТПА та про умовини їх одержання, має надію звернути увагу української молоді на не легкий і не короткий, але вдячний шлях медичних і споріднених студій та заохотити молодих і талановитих українських студентів до вибору важкого, але як же потрібного і благородного звання лікаря.

Клопотання УЛТПА про лікарський доріст і створення стипендій для українських студентів медицини не треба розуміти, як брак уваги українських лікарів для інших ділянок знання, а в першу чергу українознавчих, історичних і політичних наук, що такі потрібні у затяжній боротьбі за українську правду у вельному світі. Головна Управа УЛТПА завжди заохочувала та буде дальше заоохочувати українських лікарів до щедрої індивідуальної жертвенности для української науки і культури та допомоги українській студентській молоді, а зокрема КОДУС-ові, який вже віддавна цю допомогу організує.

За Головну Управу УЛТПА
д-р Богдан Олесницький
голова

За Комісію Стипендійного Фонду —
д-р Юрій Кушнір
голова Комісії

Адреса Головної Управи УЛТПА:
Ukrainian Medical
Association
of North America
2 East 79th Street
New York, N. Y. 10021

Гемстед, Н. Й.

В 25-ЛІТТЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

З ініціятиви і за старанням Управи 42-го Відділу ООЧСУ, відбулася тут 26-го червня академія для відзначення 25-річниці Акту відновлення української державности, проголошеного 30-го червня 1941 р. з ініціятиви ОУН.

Свято почалося відспіванням американського гимну місцевим хором „Гомін України" під керівництвом Юрія Ґураля. Відкрив академію, вітаючи присутніх Отців УКЦ і УПЦерков, представника Гол. Упр. ООЧСУ і всіх зібраних — голова Відділу ООЧСУ п. М. Мицьо. Голова при тій нагоді зложив подяку для о. Каліновського і о. Іванюка за те, що повідомили своїх вірних про академію.

Оксана Дацків гарно віддеклямувала вірш Олеся „Живи Україно", Богдан Пакош вірш „Вчорашні спільники" і Оля Ільницька присланий вірш з України, в якому розказується про неволю українського народу під большевицьким ярмом.

Представник Гол. Упр. ООЧСУ п. Володимир Левенець виголосив змістовний реферат, в якому особливо наголосив, що Україна далі бореться за ті самі ідеали, що їх голосив Акт 30-го червня, бо живучість і сила української нації ніколи не знали спаду. Прелеґент закликав присутніх до чуйности і одностайної боротьби, бо цього від нас вимагають наші брати в Україні, які в дуже тяжких умовинах продовжують боротьбу за визволення.

Вже згадуваний хор „Гомін України" відспівав пісні: „За тебе Україно" і „Засяло сонце золоте". Відтак слідувала деклямація Богдана Турчановича „Українське військо" Олеся. Найбільшою атракцією мистецької програми був виступ капелі бандуристів ім. Костя Місевича, яка та капеля недавно зорганізувалась при 42-му Відділі ООЧСУ, а мистецьким керівником якої є о. Сергій Кіндзеравий-Пастухів. Два десятки дітвори одягнених в гарні стилеві українські народні одяги, (деякі з молодих бандуристів ще не догнали висоти бандури) відспівали пісню „Ой під гаєм гаєм". Українську народню пісню „Стоїть явір над водою" відспівали тріо бандуристів — о. Кіндзеравий-Пастухів, п. М. Мицьо і донечка отця Оля думу „Зажурилась Україна". Відспівав о. Пастухів, як також дві інші речі („Лемківський тнок і „І шумить і гуде") в супроводі донечки Олі. „Харківським танком" капеля бандуристів закінчила свій виступ і зібрала найбільше оплесків присутніх.

Виступ танцювальної групи, що існує при. Осередку СУМА ім. 30. червня в Йонкерсі, Н. Й. керівником якої є п. Роман Стеткевич, справив помітне враження на присутніх Група вміло виконала „Трепотянку" і „Гопакк".

П. М. Мицьо подякував учасникам мистецької частини за участь в програмі, а всім громадянам за чисельну присутність.

Українським гимном „Ще не вмерла" закінчено вдалу академію. Програма академії була солідно підготовлена, і в цьому заслуга Відділу ООЧСУ і всіх тих невтомних працівників, які тягнуть суспільно-громадську працю в Гемстеді. Було б добре, якби такі академії чи концерти відбувалися частіше, бо вони притягають молодь і виробляють в неї почуття обов'язку. Молодь переконується, що нею хтось цікавиться, що вона не алишена, а батьки мають душевне задоволення, що їхні діти, замість тратити час на вулиці, корисно його використовують.

Н. Н.

Нові абсольвенти Р. Ш. в Бофало, Н. Й.

Рідна Школа в Бофало, яка діє в системі Шкільної Ради УКК, мала в шк. році 1965-66 шість відділів, в цьому числі й випускний відділ. Навчалося на цьому найстаршому курсі 11 студентів. Частина з цих студентів закінчила курс іспитом зрілости (матурою), який відбувся дня 11 червня ц. р. Інша частина переклала свій кінцевий іспит зрілости на осінь. Всі п'ятеро студентів, які приступили до іспиту, склали його з позитивним результатом, а саме: 1 з дуже добрим успіхом, 3 з добрим і 1 з достатнім. Прізвища нових абсольвентів: Гаврилюк Осип, Криницький Олександер, Остапчук Марія Рома, Райца Софія, Салдит Юрій.

Згаданий вище іспит відбувся перед іспитовою Комісією — затвердженою Шкільною Радою УККА в складі: д-р Кирило Годованець, шк. інспектор — голова, о. Андрій Стасюк — заступник голови, проф. Мечислава Ганицька, проф. Осип Залеський, проф. Олександер Бережницький, д-р Михайло Лоза.

Управа школи

Сан Франсіско, Каліф.

ВЕЧІР МОЛОДІ

В залі Українського Народнього Дому у Сан Франсіско при 345 7-ій вулиці, з нагоди закінчення шкільного року відбувся вечір молоді. Для українців Сан Франсіска це є подією небуденною, бо тільки всього один і півроку, як вдалося громаді дістати дуже добру, імпозантну церковну будівлю з залею, яка спроможна обслуговувати не тільки православну громаду, але і всіх українців, незалежно від релігії. Тут вже відбувалися імпрези місцевого відділу УККА, Т-ва прихильників Уряди, організації молоді МУК, та ін. а також і вечірки влаштовувані самою церквою і окремими групами: новорічні забави, Маланка, Дід Мороз також знайшли собі вигідне приміщення.

Вечір відбувся з ініціятиви о. Івана Гончарева — настоятеля церкви св. Архистратига Михаїла.

Після прочитання о. Іваном молитви, вступне слово промовила проф. української літератури Київського Університету п-ні Зінаїда Панасенко. Вона виконала прохання пані Є. Сороха, яка провадила школу і яка прохала пані Панасенко заступити її на вечері. Пані Панасенко зробила це з мистецьким смаком, чим дуже задовольнила авдиторію.

Програма складалася з кількох частин. По вступнім слові були деклямації, сольовиступи і танці дівчат, підготовлених для того панею І. Андрус.

Маня Страженця викликала до деклямації наших найкращих: Л. Вермонт, Л. Шулежко, трьох сестер С.,Н. і М. Шумило і М. Черепенко. Десятирічна Женя Назарук майстерно виконала на акордеоні в'язанку українських пісень, а молоденькі панночки: Л. Жеребинська, Л. Панків та М. Черепенко порадували всіх виконанням українських танків: козачок і гони вітер. Слідуючою точкою було висвітлення фільму „Скарби України". Цей, зроблений у Канаді фільм, побачили у Сан Франсіско уперше. Він зробив на присутніх сильне враження і справедливо заслужив на оплески.

Після цього відбулася вечеря, приготована сестрицтвом, а потім почалися танці, які затягнулися до 2-ої години ночі. В міжчасі відбулася льотерія. Присутніх було понад 80 осіб, а дохід пішов на фонд сплати церковного морґеджу.

М. П.

Подяка

Вертаючи до Бразилії.

З великим жалем та тугою, яка вже в тім моменті наповняє наші серця, опускаємо Америку та Канаду, де так сердечно та щиро нас прийняли і гостили різні українські родини, та організації. Наш побут в обох країнах на все останеться для нас милим і незабутим споминном. Виїжджаючи забираємо зі собою якнайкращі враження про українську громаду так Америки, як і Канади.

Прощаючи ці дві країни, складаємо нашу щиро сердечну подяку всім Рідним, Друзям, Знайомим та Новознайомим, за щиру гостину та за все те, що зробили для нас.

Три бразилійки:
Ірена Лиса, Галя Остренська, Дарія Рибка

Гартфорд, Конн.

НОВИЙ ОСЕРЕДОК ОЖ ООЧСУ

Гартфорд, Конн. — При місцевому Відділі Організації Оборони Чотирьох Свобід України, оформилось 30-го червня 1966 р. Об'єднання Жінок. Ідучи за прикладом інших українських громад в Америці, жіноцтво Гартфорду постановило створити такий осередок, який поставив собі за ціль допомагати місцевому Відділові ООЧСУ в імпрезах, і самостійно влаштовувати чи то забави, чи чайні вечори, з яких прибутки можна буде зужити для завершення великих діл нашої української спільноти.

Нема то, як українська жінка, що поруч свого чоловіка брала завжди участь в українській визвольній боротьбі.

М. Н.

ТИХА ВІЙНА ЗА ЗОЛОТО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

могою її золота поширювати наступ на решту Африки, а там і на решту вільного світу.

Прикре при цьому, однак, що в цю брудну гру дав себе втягнути сенатор Кеннеді, який відвідав Республіку Південної Африки на запрошення „ліберальної опозиції", що до неї належить невеликий гурт студентів, які стоять приблизно на таких самих позиціях, як і ті американські студенти, що проводять масові демонстрації із засуджуванням війни у В'стнамі.

Сен. Кеннеді під час тих своїх відвідин поставив непродуманий запит: „Що доброго зробили европейські еміґранти в цій країні для чорного населення, будучи при владі?" Лондонський „Дейлі Експрес" дав йому на це таку відповідь: „Містере сенатор, европейці принесли до Африки поняття миру і справедливости. Вони припинили торгівлю невільниками, припинили племінні війни і зліквідували пошесті, від яких гинули мільйони тубільців. Щойно від часу приходу туди европейців місцеве населення почало нормально зростати. Якби не приявність білих в Африці, їх фахове знання, капітал і їх всестороння допомога, ви, пане сенаторе, не мали б де причалити літаком і не побачили б того, що вам з гордістю показують чорні володарі. А все це — твориво білої людини."

Ділимося сумною вісткою з Рідньою і Знайомими, що дня 21-го липня 1966 р. упокоїлася в Бозі, наша Найдорожча **МАМЦЯ, БАБЦЯ і ТЕЩА**

бл. п.
ПАВЛИНА ВИШИНСЬКА
з дому КОЗАК

народжена 5-го жовтня 1890 року в Винниках б. Львова
Похорон відбувся в понеділок, 25-го липня 1966 року о год. 9:30 ранку з похоронного заведення п. Колодія в Клівленді до української католицької церкви св. ап. Петра і Павла, а відтак на цвинтар св. ап. Петра і Павла на Пармі.

Горем прибиті:
доньки: ВАЛЕРІЯ ТУРЧИК з мужем
ВЛАДИСЛАВА ЧУБРЕВИЧ
внуки: РЕНАТА ТІСДАЛЕ
ХРИСТИНА ДМИТЕРКО
СЕСТРА в Винниках на Україні

Ділимося сумною вісткою з Рідними та Приятелями, що 9-го серпня 1966 р. в Шикаґо, відійшов від нас у Вічність на 50-му році життя, наш Найдорожчий **МУЖ, БАТЬКО і ШВАГЕР**

св. п.
СВЯТОСЛАВ ЛЕВИЦЬКИЙ

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 13-го серпня 1966 року о год. 10:30 рано з каплиці В. Музики, 2157 W. Chicago Avenue, Chicago, Ill. до Катедри св. о. Миколая і на парохіяльний цвинтар.

Горем прибиті:
ІРЕНА — дружина
ЯРОСЛАВ і ОЛЕСЬ — сини
БОРИС — брат
СЛАВА і АРТУР МУЕНКСИ та
ОЛЯ і ВІКТОР ЛІССИ — сестри і шваґри

Замість квітів, просимо жертвувати на Українських Воєнних Інвалідів або на Український Католицький Університет у Римі.

КАНАДІЙСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
з глибоким смутком повідомляє, що у вівторок, 26-го липня 1966 року в Каракасі, Венесуеля, помер

Інж. АНТІН КОРОЛЬ

народжений 30-го жовтня 1896 р. в Соколові, пов. Бучач. Професор Университету de Oriente в Ciudad Bolivar у Венезуелі, член НТШ, відомий культурний і громадський діяч.

Родині Покійного, висловлюємо глибоке співчуття.
УПРАВА КАНАДІЙСЬКОГО НТШ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого
МУЖА, БАТЬКА і ДІДА
бл. п.
Д-ра Володимира Бемка
відправиться
ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в українській католицькій церкві
СВ. ВОЛОДИМИРА, Grier St., Elizabeth, N. J.
в неділю, 14-го серпня 1966 року
о год. 8:30 рано
Просимо про молитви за Спокій Його Душі.
ДРУЖИНА, ДІТИ і ВНУКИ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. д-ра **ЛЕОНІДА СОНЕВИЦЬКОГО**
складаємо 10 долярів
на Науковий Осередок НТШ в Сарселі, Франція.
Евгенія і Леся ХРАПЛИВІ

М. Хомяк.

„ДИВИСЬ! НА ТЕБЕ ЖДУТЬ ВЕРХИ!"

(Репортаж із перебування пластунів в Едмонтоні)

(1)

Вже перед трьома роками альпініст адв. Ярослав Россляк з Едлонтону видвигнув думку з своїми приятелями д-ром Л. Байраком та ст. пл. д-ром Ю. Даревичем, поетом Д. Струком, любнтелями здобування верхів: підготовити зустріч пластунів у Скелястих Горах Альберти. Від тоді розмови, переконування, прогульки в гори з старшими юнаками (-чками) і пластунами (-ками) з Едмонтону та з інших станиць не припинялись та увінчались остаточно успіхом: улаштуванням Крайової Пластової Зустрічі і таборів у Скелястих Горах Альберти. Крайова Пластова Старшина в Торонті затвердила програму зустрічі і таборів, що її підготовив ст. пл. Ю. Даревич, як голова виконного комітету зустрічі та здійснила її при допомозі всіх Пластових Станиць у Канаді Між пластунами Канади і ЗДА закипіла підготовна праця перед далекою мандрівкою у Скелясті Гори. Тому Зустріч і табори з мандрівками — пляями і стежками для молодших юнаків, на верхи доступних гір — для старших пластунів під проводом згаданих альпіністів, являються завершенням цілорічної праці, під гаслом: „Дивись! На тебе ждуть верхи!". Вони є не тільки випробуванням витривалости і стійкости в поборюванні перешкод, але й засвоєнням шляхетних прикмет характеру. „Верхи", що про них говорить гасло, це не тільки верхи гір, як це слушно підкреслили ст. пл. М. Бучинська на святочній ватрі, але верхи в усьому: в думках, почуваннях, у житті, у творчості мистців. Це „верхи" - ідеали, за які змагаються найкращі з людей і слідами яких, ми пластуни, намагаємось іти. У Зустрічі і таборах в Скелястих Горах, що почались 18 липня і скінчилися в суботу 30 липня, взяли участь 175 пластунів-юнаків, в тому 156 із Канади (місцевості: Вінніпеґ, Гамільтон, Едмонтон, Ванкувер, Монтреаль, Оттава, Ріджайна, Сарнія, Саскатун, Ст. Кетринс і Торонто), та 19 юнаків із ЗДА, і 159 пластунок, в тому 136 із згаданих місцевостей Канади, 22 із ЗДА та одна із Франції. В булавах Зустрічі і таборів працювало 69 осіб з-поміж старших пластунів, пластового Сенйорату і Пласт-Приятy. Разом було усіх 403 учасників Зустрічі і таборів.

Одночасно Крайова Пластова Старшина станула перед трудною проблемою: придбання необхідних фондів для здійснення широко запроєктованих плянів і зменшення фінансових видатків поодиноких пластових станиць і батьків пластової молоді. Розглядаючи різні можливості, Крайова Пластова Старшина звернулась ще в березні ц. р. до федерального уряду в Оттаві із з'ясуванням виховних завдань Пласту та його осягів. Завдяки наполегливим заходам енергійного голови КПС пл. сен. М. Світухи в Оттаві федеральний уряд визнав Крайову Пластову Зустріч і табори в Скелястих Горах першою фазою відзначення Пластом 100-ліття Канади; її другою фазою буде Ювілейна Пластова Зустріч біля Монтреалю в 1967 р. Федеральна Комісія 100-ліття Канади признала для Пласту фінансову допомогу за збірні транспорти автобусами і поїздами. Крайова Пластова Старшина зобов'язана переслати всі рахунки Комісії 100-ліття до кінця серпня. Фінансова допомога уряду Канади відтяжить з одного боку пластові станиці і батьків, якщо йде про кошти подорожі, а з другого боку являється великим признанням для виховної праці Пласту серед української молоді.

В Едмонтоні добре приють

Одначе хіба найбільше праці спало на Пластову Станицю в Едмонтоні, відповідальну за саму підготову в Даспері. Ст. пл. Ю. Даревич з альпіністами добре намучились постійними мандрівками в Скелястих Горах, щоб підшукати не тільки гарні і вигідні поляни для Зустрічі, але і табори в горах. Не раз і два довелось переміряти плаї і стежки, якими моглиб тепер мандрувати молодші юнаки (-чки), добре призадуматись, на який верх гори могли б вийти старші юнаки (-чки). Підобрати, замовити і роздати легкі, вигідні й одночасно практичні для двох пластунів шатра в горах. Скільки настраждався ст. пл. Ю. Даревич вже хочби тому, що кількатижневий страйк у Квібеку припізнив доставу матерії до виробні шатер в Едмонтоні і тільки найбільше наполегливим його заходам удалось йому привезти решту шатер, конечних для учасників, які їх потребували, бо виявилось, що треба більше шатер, ніж замовлено. Обидвоє з дружиною Дарією перемогли всі труднощі. На станичного пл. сен. Василя Кунду та його дружину, пл. сен. Віру (вона ж писар і командантка табору старших юначок на Зустрічі і в таборі) впала тягарем не тільки повінь листування з КПС, але і з владою в Едмонтоні, Джаспері, з постійними туди поїздками. Треба було не тільки узгіднити з інспектором Мічелем та підлеглими йому провідниками Національного Парку всі подробиці Зустрічі і таборів, але домовитись з підприємствами автобусів (станичний відповідальний за транспорт) за перевіз пластунів з Едмонтону на місце зустрічі і таборів в горах, коней на перевіз харчів до таборів у горах, висднати дозвіл на користування шкільним майданом під час спортових змагань пластунів у Джеспері, з пливальнею включно на змагання в плаванні, словом координувати працю і співпрацю всіх та й самим у першу чергу давати приклад усім.

Кожний знає, що харчування — це одна з найважливіших справ у таборах. Тому дуже тяжка відповідальність лягла на досвідченого вже в тих справах, довголітнього інтенданта пластових таборів, пл. сен. П. Саварина та його дружину пл. сен. Ольгу (вона ж кошовою і теж мала повні руки праці з підготовою до виїзду юначок) не зважаючи на те, що обоє були зайняті по вуха вшануванням 75-річчя українських поселенців в Альберті, він — як голова відділу КУК. З допомогою їм і Станиці прийшов пл. сен. Мирон Стефанів, який не тільки був відповідальний за збірку грошей від батьків пластунів в Едмонтоні за шатра, їзду і перебування на Зустрічі і в таборах, але пізніше й за охоплення всіх учасників реєстрацією та ладом у таборі. На кошового ст. пл. Богдана Олійника (він же бунчужний Зустрічі і таборів) впав теж обов'язок не тільки підготовити пластунів з Едмонтону до від'їзду, але і відповідальність за перевіз великих шатер і їх поставлення на площі Зустрічі, вкопання маштів тощо. Очевидно ніхто й не уявляв собі, скільки то часу треба було витратити лише на вкопання маштів, бо ж, відгорнувши тоненьку верству ночви із звітрілих скель, треба було добре намучитись, щоб витягнути величезні каменюки, видовбати доволі глибокі діри під машти на прапори. Очевидно без допомоги не дав би собі ради кошовий, зокрема ст. пл. Мирона Базюка. Так, тісна співпраця членів Станичної Старшини і пластунів сеньйорів з Осередку, з одного боку, і батьків пластунів з енергійними панями: О. Бойко, М. Богонос та Н. Чорновол з управи Пласт-Приятy з її головою Гр. Барабашем, з другого боку, допомогли Станиці впоратись з покладеними на неї завданнями вповні. Найважливіше вдалось розв'язати справу приміщення всіх пластунів з різних осередків Канади і ЗДА так добре, що було куди більше зголошень на нічліги для пластунів від гостинних українських родин в Едмонтоні, ніж дорогих і милих нам гостей — це міг з вдоволенням подати до відома голова Гр. Барабаш приявним на сходинах членам Станичної Старшини у вівторок 5 липня. Вкінці правда, що до розголосу про приїзд пластунів до Едмонтону з ночі 15 липня до неділі 17 липня причинилась чимало теж і преса; зокрема „Українські Вісті", англомовний щоденник „Ди Едмонтон Джорнел" заповідачі обох українських комерційних радіопередач з французької радіовисильні СНФА: пп. Ігор Шанковський і Борис Мельник та декілька радіостанцій з СБС та СФРН включно, які повідомляли і про приїзд пластунів і про 75-річчя поселення українських піонерів та опісля подавали вістки і про оглядини пластунами Едмонтону, їхню участь в Елк Айленд парку та про самі святкування з підкресленням виступу, самозрозуміле, прем'єра Пірсона і висвітлювали оглядини пластунами Едмонтону та фраґменти святкувань з 75-річчя на обох телевізійних мережах.

Два незабутні дні

Перші транспорти пластунів приїхали до Едмонтону вночі з п'ятниці 15 липня на суботу 16 липня, з понад 3-годинним опізненням. Також само наступні поїзди в суботу і вночі з суботи на неділю спізнялись на 1 - 3 години або й більше, але проте не видно було втоми ні в пластунів, ні в їх господарів, які терпеливо ждали з станичним В. Кундою, членами Станичної Старшини, пл. сеніорами та членами управи Пласт-Приятy на своїх дійсно милих гостей під проводом голови КПС пл. сен. М. Світухи з дружиною і двоїма малими дітьми. Відпочивши, пластуни зібрались по полудні у просторій залі УНО, звідкіля о год. 3 по полудні відїхали міськими автобусами під великий будинок міської управи, як гості міста Едмонтону. Тут ждали на них вже світликвці з телевізійної стації СБС. Населення Едмонтону та Альберти і суміжних провінцій могло побачити вже пізнім вечором на телевізії стрункі лави розсміяних пластунів, із співом веселих пластових пісень, під будинком міської управи, що його до речі здвигнено то офіційно відкрито 31 травня 1957 р., коли то посадником був українець Василь Гавреляк. Опісля від'їхали далі міськими автобусами вулицями міста до зоологічного городу, в південно-західній частині, звідкіля по 5-ій год по полудні довелось з поспіхом від'їхати назад до гостинного УНО, бо ндтягнули чорні хмари з громовицею. Тут ждав на них підвечірок, дарований міською управою, що його підготовили пл. сеніорки О. Манастирська, С. Климкович та інші з панями з Пласт-Приятy. Опісля пластуни, гості і місцеві, провели час до год. 10-ої вечором на милій товариській забаві, а голова КПС пл. сен. М. Світуха з станичним пл. сен. В. Кундою і приявними членами Булави обговорили деякі актуальні справи.

В неділю 17 липня довелось пластунам уже рано вставати, щоб бути на Службах Божих, від 8.30 чи 9 год., у катедральних храмах: св. Івана, св. Йосафата і церкві св. Юрія Переможця, звідкіля в год. 10-ій від'їхали автобусами до Елк Айленд парку, де взяли участь у вшануванні 75-річчя українських піонерів. Добре сталось, що саме пластуни з цілої Канади і ЗДА взяли участь у цих святкуваннях, бо вже самою своєю появою: одностроями, з прапорами, знаменами, під якими перейшли згодом парадним походом перед найвищими церковними і державними достойниками та представниками суспільно - національних установ і організацій, залишили дійсно незатерте враження на всіх учасниках, що їх число доходило, за обрахунком кореспондента англомовного щоденника „Да Едмонтон Джорнел" Кен Мілса понад 25,000. Багато українців, не згадуючи вже наших співгромадян, може й уперше побачили стрункі відділи українських пластунів і пластунок.

(Продовження буде)

СПРОСТУВАННЯ

В числі 118 „Свободи" за 28. червня ц. р. подано „Заклик Українського громадянства, околиці Лігайвелі, Пенсилвенія," в якому сказано, що до почесного комітету запрошено і мене.

В дійсності мене було запрошено, як почесного гостя на бенкет до Лігайтону на 21 серпня, але я 16 червня, ц. р. повідомив п. інж. Клисяка — голову комітету, що участи в бенкеті брати не буду.

Прот. о. Віталій Коваленко

● **Найвищий суд у Каліфорнії** постановив, що громадяни СССР можуть перебрати на власність спадщину, що дістають в завіщанні мешканцями Каліфорнії. Совєтське право каже, що американські громадяни можуть перебрати власність, що їм призначена в завіщанні совєтськими громадянами. На цій основі каліфорнійські судові чинники видали свій закон.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 13-го СЕРПНЯ 1966 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ма вул. — І. Малець, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Т-ва Мир — 324 Відд. о год. 7-ій веч. Просимо прибути і вирівняти членські вкладки. — І. Струк, секр.

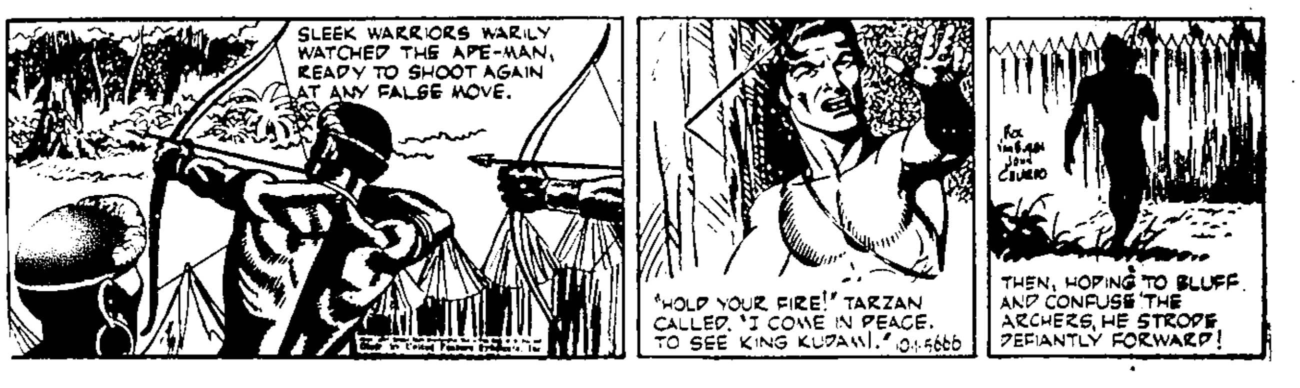
КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Українська Січ — 182 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Говп Аве., Пассайк, Н. Дж. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори 219 Відділу о год. 7-8 веч. при 675 So. 19th St. Проситься прибути і вибрати дивідендові чеки. — М. Т. Юров, секр.

ШИКАГО, Ілл. Збори Б-ва св. Петра і Павла — 220 Відд. о год. 7:30 веч. в приміщенні Союзового Дому. Б-во св. Петра і Павла влаштовує в неділю 21 серпня ц. р. свій річний пікнік на 87-ій вул. (за офісом). Проситься все членство та гостей прибути та провести гарно час серед друзів та знайомих. — П. Гут, предс., І. Мелінишин, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 270 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі, 96 Фліт вул. Маємо багато справ до полагодження. Проситься приєднувати нових членів. — А. Шаран, М. Баран, С. Островський, секр.

ТАРЗАН, ч. 5666. Тарзан переговорює...

Виструнчені вояки обережно обсервували мавполюда, готові знов стріляти на кожний його віроломний рух,

— Стримайте вогонь! — гукав Тарзан. — я приходжу в мирних цілях, щоб бачитися з королем Кюземі!

А тоді, сподіваючися обдурити ізбентежених лучників, він задирливо поступив вперед!